

Стандарди за прехранбену заштиту - Здравствене и хигијенске одговорности руковалаца храном

Глава 3 (само Аустралија), Код прехранбених стандарда Аустралије и Новог Зеланда (Australia New Zealand Food Standards Code)

ПРИМЕДБА: Нови стандарди за прехранбену заштиту не примењују се у Новом Зеланду. Одредбе споразума о прехранбеним стандардима између Аустралије и Новог Зеланда не обухватају стандарде прехранбене хигијене.

По Стандарду 3.2.2 Поступци за прехранбену заштиту и општи захтеви (Food Safety Practices and General Requirements) руковаоци храном имају општу одговорност да раде што год је разумно да осигурају да они не учине храну нездравом и неупотребљивом за људску исхрану. Руковаоци храном такође имају посебне одговорности повезане са њиховим здрављем и хигијеном.

Јесте ли руковалац храном?

Руковалац храном је свако ко ради у прехранбеном предузећу или ко рукује храном или површинама које ће вероватно доћи у додир са храном, као што су прибор за сечење, тањираи и посуде. Руковалац храном може радити много разних послова за прехранбено предузеће. Примери су прављење, кување, припремање, служење, паковање, излагање и чување хране. Руковаоци храном такође могу бити укључени у индустријску производњу, гајење, сакупљање, екстраховање, прерађивање, превозење, испоручивање, отапање или конзервисање хране.

Шта мора да учини руковалац храном ако је болестан?

- *Ако руковалац храном има неку болест која се преноси храном*
Руковаоци храном морају рећи свом контролору ако имају било који од следећих симптома док су на раду - повраћање, пролив, грозницу или бол у грлу са грозницом. Једини изузетак од овога је ако руковалац храном зна да ове симптоме има из неког другог разлога. На пример, жена-руковалац храном може повраћати на послу због трудноће.

Руковаоци храном морају рећи свом контролору ако су сазнали дијагнозу да имају или преносе овакве болести.

Као што су обавезни да дају обавештење о болести која се преноси храном, руковаоци храном такође су обавезни да не рукују никаквом храном где постоји могућност да ову храну могу заразити и учинити неупотребљивом због своје болести. Исто тако, ако руковалац храном остаје на раду и ради други посао, он мора урадити све разумно да не загади неку храну.

Примедба: Болести које се могу пренети храном обухватају хепатитис А, као и болести које су проузроковане цревним паразитима гијаргија, салмонелом и кампилобактеријама (врста савијених бактерија).

- *Ако руковалац храном има кожне повреде или ране или се иначе не осећа добро*
Руковаоци храном морају обавестити свог контролора о било којој инфекцији или стањима као што су прехлада или други проблем који изазива цурење из ушију, носа или очију, ако постоји било каква могућност да због овог њиховог стања могу неку храну учинити нездравом или неупотребљивом за људску исхрану.

Исто тако, ако наставе да раде са храном у таквом стању, руковаоци храном морају учинити што год је разумно да осигурају да не загаде било какву храну. На пример, заражена раница мора бити потпуно прекривена фластером, платном или водоотпорним завојем ако је негде на голој кожи, и мора да се употреби неки лек који суши пражњење.

- *Ако руковалац храном зна или сумња да је можда загадио неку храну*
Руковаоци храном морају обавестити свог контролора ако знају или мисле да су можда неку храну учинили нездравом или неупотребљивом за јело. На пример, може се десити да је у храну упао накит који руковалац храном носи.

Шта са личном хигијеном?

Лични хигијенски поступци руковаоца храном и чистоћа морају смањити опасност загађивања храном.

Најважније ствари које су дужни знати јесу:

- да морају учини што год је разумно да спрече да њихово тело, нешто друго с њиховог тела или нешто што носе дође у додир са храном или површинама које дотиче храна;
- да учине све што је разумно да спрече непотребне додире са већ спремљеном храном;
- да носе чисту спољашњу одећу, зависно од врсте посла који обављају;
- да осигурају да фластери или завоји на изложеним деловима тела буду покривени водоотпорним завојем;
- да не једу изнад незаштићене хране или површина које вероватно долазе у додир са храном;
- да не кијају, шмрчу или кашљу изнад незаштићене хране или површина које вероватно долазе у додир са храном;
- да не пљују, не пуше или користе дуван и сличне препарате где се рукује храном; и
- не врше малу или велику нужду нигде осим у клозету.

Нека посебна правила о прању руку за руковаоце храном

Од руковаоца храном се очекује да перу руке кад год је вероватно да могу загадити храну. Ово обухвата прање руку:

- непосредно пре рада са већ готовом храном, ако то чине после руковања пресном храном;
- непосредно после употребе клозета;
- пре него што почну рад са храном или одлазе да раде с храном после неког другог посла;
- непосредно после пушења, кашљања, кијања, коришћења марамице, салвета за бацање, јела, пијења или употребе дувана и сличних материја; и
- после дотицања косе, главе или телесних отвора.

Како руковаоци храном треба да перу руке?

1. Користите прибор за прање руку који је обезбедило предузеће.
2. Оперите руке темељно, користећи сапун или друга ефективна средства.
3. Користите топлу текућу воду.
4. Осушите руке темељно пешкиром за једнократну употребу или на други начин који вероватно неће пренети заразне клице на руке.

Потребно више обавештења?

Примерци стандарда, упутства за њих и друге листе са подацима и потпорни материјал могу се наћи на ANZFA Интернет мрежи (www.anzfa.gov.au).

Кад се стандарди уведу у свакој држави или територији, прехранбена индустрија може тражити савете од службеника за здравље околине (Environmental Health Officer) у својим локалним општинама или од таквих службеника или од здравствених служби министарства своје државе или територије или јавних здравствених центара.

Појединости за ступање у везу са министарствима здравља државе или територије и локалних општина налазе се у посебној листи података *Стандарди за прехранбену заштиту - Извори за обавештења и савет (Food Safety Standards - Sources of information & advice)*.

Australia New Zealand Food Authority
P O Box 7186
Canberra MC ACT 2610
Tel: 02 6271 2222 Fax: 02 6271 2278

Website: www.anzfa.gov.au
Email: advice@anzfa.gov.au
Advice Line: 1300 652 166

Australia New Zealand Food Authority
P O Box 10559
Wellington NZ 6036
Tel: 04 473 9942 Fax: 04 473 9855

Website: www.anzfa.govt.nz
Email: nz.reception@anzfa.gov.au
Advice Line: 0800 441 571